

Asia: VN/11423/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaiksi

Taustatiedot

Vastaajatahon virallinen nimi

Akava ry

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Piia Rekilä

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

piia.rekila@akava.fi

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko lain soveltaminen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuussa oleviin tahoihin riittävä (1 §, 4 § 1 kohta)?

Kyllä

2. Onko lain soveltaminen samanlaisena kaikkiin palveluntuottajiin niiden oikeudellisesta muodosta ja toiminnan tarkoituksesta huolimatta perusteltu ratkaisu (1 §, 4 § 2 kohta)?

Ei kaikilta osin [Palveluntuottajat ovat keskenään hyvin erilaisia. Sosiaalihuollon asumispalveluihin tarvittava sääntely soveltuu huonosti esimerkiksi yksityisten fysioterapiapalveluiden sääntelyyn.]

3. Parantavatko palveluntuottajalle ja toiminnalle asetetut edellytykset asiakas- ja potilasturvallisuutta (2 luku, 16 §)?

Kyllä pääosin [Työpanoksen määrän ja potilasturvallisuuden välinen yhteys jää epäselväksi, mihin tietoa tarvitaan pienten toimijoiden osalta, kun arvioidaan tiedon tarvetta suhteessa sen aiheuttamaan hallinnolliseen taakkaan?]

4. Vähentääkö palveluntuottajan ja sen palveluyksiköiden erillinen rekisteröinti, palveluyksiköiden siirtokelpoisuus ja riskiperusteinen hyväksymismenettely palveluntuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä (16 §, 21 §)?

Ei kaikilta osin [Ammatinharjoittajien ilmoitusmenettely on ollut hallinnollisesti selvästi kevyempi kuin nyt esitetty lupamenettely. Laissa yksityiset ja julkiset sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajat ja palveluyksiköt rekisteröidään samaan valtakunnalliseen palveluntuottajia koskevaan rekisteriin. Julkinen tietokanta parantaisi asiakkaiden mahdollisuuksia saada tietoja sosiaali- ja terveystalouksista ja varmistua tuottajan luotettavuudesta. On tärkeää, että rekisteröityminen tehdään hallinnollisesti kevyeksi palveluntuottajalle ja siihen liittyvät kriteerit ovat selkeät. Pienyrittäjien ja ammatinharjoittajien mahdollisuus rekisteröityä palveluntuottajaksi pitää tehdä helpoksi ja sujuvaksi. Kustannusvaikutukset on syytä arvioida kattavasti.]

5. Vähentääkö yhteisen palveluyksikön käyttämättömyys palveluntuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä ja parantaako se mahdollisuuksia valvoa toimintaa kokonaisuutena (4 § 6 kohta, 22 §)?

Kyllä pääosin [Uuden lupamenettelyn hinnoittelussa tulee huomioida pienet toimijat siten, että yritystoiminnan aloittamisen kustannukset eivät nouse nykyisestä]

6. Onko valtuutetun palveluntuottajan käsite ja tehtävät perusteltuja (4 § 6 kohta, 22 §)?

Kyllä pääosin [Palveluntuottajan määritelmästä jää epäselväksi itsenäisen ammatinharjoittajan rooli. Nykyisessä laissa yksityisestä terveydenhuollosta vastaava määritelmä sisältää maininnan "yksittäinen henkilö". Nyt ehdotetussa laissa jää epäselväksi, pitääkö käsite "yksityinen elinkeinonharjoittaja" sisällään myös itsenäisen ammatinharjoittajan]

7. Onko valtuutetun palveluntuottajan käsitteelle muita vaihtoehtoja?

Ei kantaa

8. Onko palvelunjärjestäjän ja palveluntuottajan omavalvontaa koskevat säännökset riittävät (4 luku)?

Kyllä [Valvonnassa korostuu palvelunjärjestäjien ja tuottajien omavalvonnan merkitys, jota lakiluonnoksessa täsmennetään. Tähän liittyvä suunnitelmallisuus, vaatimukset palvelun toteuttamisesta, seuranta ja menettelyt on tuotava selvästi esiin, jotta voidaan arvioida kokonaisuuden kustannuksia (myös työaika) yrittäjille. On tärkeää, että omavalvonnan korostuminen mahdollistaa jatkossa valvontaviranomaisten resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen. Esitysluonnos yhtenäistäisi omavalvontaan ja sen suunnitelmaan liittyvää nykyistä sääntelyä, mutta saattaa vaatia kohtuutonta hallinnollista taakkaa esimerkiksi yksinyrittäjille.]

9. Ovatko valvontaviranomaisen keinot riittävät asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta (5 luku)?

Kyllä

10. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon valvontalaista?

Akava pitää kannatettavana valvontalain tavoitetta yhtenäistää ja selkeyttää nykyistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita ja valvontaa koskevaa sääntelyä yksityisten ja hyvinvointialueen oman tuotannon osalta.

Päämääränä on varmistaa laadukkaat ja turvalliset palvelut sekä niiden saavutettavuus yhdenvertaisesti kaikilla hyvinvointialueilla. Tiedon yhtenäistäminen ja eri toimijoiden tasavertainen kohtelu on tärkeää, mutta huomioon tulee ottaa myös sosiaali- ja terveydenhuollon yksityisten palveluntuottajien erilaisuus ja sääntelyn soveltuminen ja sen vaikutukset eri toimijoihin. Valvontaviranomaisten toiminta julkisen sektorin valvonnassa olisi hyvä kuvata esityksessä tarkemmin. Esityksessä on hyvä käydä ilmi, miten tutkitaan ja reagoidaan julkista sektoria koskeviin tarkistuspyyntöihin tai huomautuksiin ja voitaisiinko julkisen sektorin toimija poistaa rekisteristä samoin perustein, kuin yksityisen sektorin toimija.

Akava korostaa palveluiden monituottajuutta ja sen toimintaedellytysten varmistamista kaikilla hyvinvointialueilla. Kyse on palveluiden saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Monituottajuuden kautta puretaan kertynyttä hoito- ja hoivavelkaa sekä varmistetaan hoitotakuun toteutuminen. Pienten toimijoiden hallinnollisen taakan ja toiminnan aloituskustannusten on tärkeää pysyä kohtuullisina. Lisääntynyt hallinnollinen taakka ei saisi heikentää yrittäjyyden edellytyksiä ja nostaa kynnystä aloittaa itsenäinen yritystoiminta.

Rekilä Piia
Akava ry